Keksi Meiju / Maukonen Vilma 15.11.2022

Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa ja Euroopan puolustusviraston ministerijohtokunta

Kokous

Napsauta tähän ja kirjoita kokouksen virallinen nimi ja päivämäärä(t)

Ajankohtaisissa asioissa ministerit antoivat vahvan tuen 14.11. käynnistetylle EU:n sotilaalliselle avustusoperaatiolle Ukrainan asevoimien tukemiseksi ja useat kertoivat aikeistaan osallistua operaatioon. Euroopan rauhanrahaston kestävyyden varmistamista korostettiin monien peräänkuuluttaessa rahaston globaalia luonnetta. Nigeriin suunniteltu sotilaallinen kumppanuusoperaatio sai laajaa kannatusta. Ministerit toivottivat tervetulleeksi komission ja EUH:n puolustuspaketin ja sen sisältämät suunnitelmat parantaa sotilaallista liikkuvuutta ja kyberpuolustusta.

Keskustelussa suorituskyvyistä korostettiin yleisesti toimia Euroopan puolustusteollisen pohjan vahvistamiseksi sekä teollisuuden kapasiteetin nostamiseksi. Monessa puheenvuorossa korostuivat lyhyen aikavälin tarpeet varastojen täydentämiseksi sekä pitkän aikavälin kehitys tulevaisuuden suorituskykyjen kehittämiseksi. Yhteishankintamekanismi EDIRPA nähtiin tärkeänä, mutta vain muutamat viittasivat konkreettisiin hankkeisiin. Sekä Euroopan puolustuksen vahvistaminen että Ukrainan tukemisen jatkaminen nähtiin erittäin tärkeänä.

Ministerit kävivät lounaskeskustelun Naton pääsihteeri Stoltenbergin ja Ukrainan puolustusministeri Reznikovin kanssa Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan ja sodan laajemmista globaaleista vaikutuksista.

Euroopan puolustusviraston (EDA) johtokunnan kokouksessa hyväksyttiin EDA:n vuoden 2023 budjetti ja kolmivuotissuunnitelma 2023-2025 (Three-Year Planning Framework, 3YPF). Ministerit keskustelevat vuoden 2022 puolustuksen koordinoitu vuosittainen tarkastelu -raportista (Coordinated Annual Review on Defence Report, CARD). Raportin suositusten linkitys kansalliseen puolustussuunnitteluun sekä muihin EU puolustuspuolen aloitteisiin, kuten pysyvä rakenteellinen yhteistyö (PRY) ja etenkin sotilaallisten suorituskykyjen kehittämissuunnitelma (CDP) nähtiin tärkeänä. KE Borrell halusi jäsenmaiden myös kiinnittävän huomiota siihen, että EDA on nimenomaan puolustusministereiden virasto ja sitä kannattaa hyödyntää täysimittaisesti.

Ajankohtaiset aiheet

EU:n korkea edustaja **Borrell** totesi, että **EU:n sotilaallinen avustusoperaatio Ukrainan asevoimien** tukemiseksi (*Military Assistance Mission in support of Ukraine*) käynnistettiin virallisesti 14.11. ulkoasiainneuvostossa. Ensimmäistä kertaa YTPP-operaatio toimii kokonaan EU:n alueella eri EU-jäsenmaissa. Koulutuksessa käytettävää materiaalia kattamaan hyväksyttiin eilen myös avustustoimi Euroopan rauhanrahastosta (European Peace Facility, EPF). EUMAM-operaatio tuo lisäarvoa muun muassa

jäsenmaiden koulutustoimien synkronoinnin ja yhteiskulujen kattamisen kautta. Jo yli 20 jäsenmaata on tarjonnut koulutusmoduuleita tai kouluttajia joukkojenmuodostuskokouksessa. Suurin osa koulutuksesta tapahtuu Saksassa ja Puolassa.

Borrell kertoi EU:n ulkosuhdehallinnon esittävän **Nigeriin sotilaallista kumppanuusoperaatiota** tukemaan maata terrorisminvastaisessa taistelussa. Operaatio on tarkoitus perustaa joulukuussa ja käynnistää alkuvuodesta. **Operaatio Atalantan mandaatti on uusittu kahdeksi vuodeksi**. Operaation fokus muuttuu merirosvoutta vastustavasta operaatiosta laajemmaksi merellisen turvallisuuden operaatioksi. **Euroopan rauhanrahastosta (EPF) on tuettu Ukrainaa 3,1 miljardilla eurolla kuuden avustuspaketin kautta.** Muuta maailmaa ei kuitenkaan voida unohtaa ja EPF:n budjetissa on nykyisellään kestävyysvaje, sillä suuri osa sen seitsemän vuoden budjetista on jo käytetty. **EU:n nopean toiminnan kyvyn** (Rapid Deployment Capacity, RDC) tulee olla operatiivinen vuonna 2025. **Komission ja EUH:n 10.11. julkaisema puolustuspaketti** sisältää suunnitelman sotilaallisen liikkuvuuden tehostamiseksi ja kyberpuolustuspolitiikan vahvistamiseksi. Sotilaallinen liikkuvuus on tärkeää ja EU-Nato-yhteistyön lippulaiva. On hyvä, että jatkossa myös Iso-Britannia tulee osallistumaan sotilaallisen liikkuvuuden projektiin pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) kehyksessä. Venäjän hyökkäyssodan myötä myös kyberhyökkäykset ovat lisääntyneet ja EU:n sekä jäsenmaiden valmiuksia tulee parantaa.

Komissaari **Breton** painotti Euroopan turvallisuusympäristön muutoksen vaativan toimia jäsenmailta. Euroopan rauhanrahaston kestävyyden varmistaminen on oleellista. On itsestään selvää, että sotilaallista liikkuvuutta on parannettava Euroopassa ja tähän uusi puolustuspaketissa julkaistu toimintasuunnitelma vastaa. Suunnitelmaan sisältyvät sekä infrastruktuurin päivittäminen että rajat ylittävien lupaprosessien helpottaminen. Kyber- ja hybridiuhkiin varautuminen on tärkeää Euroopan resilienssin kannalta. Tämä linkittyy myös infrastruktuurin, kuten satamien ja lentokenttien suojaamiseen. Sodankäynnin Ukrainassa tulisi vauhdittaa Euroopan puolustusta uudelle tasolle.

Ministerit antoivat vahvan tuen 14.11. käynnistetylle EU:n sotilaalliselle avustusoperaatiolle Ukrainan asevoimien tukemiseksi ja useat kertoivat aikeistaan osallistua operaatioon. Euroopan rauhanrahaston kestävyyden varmistamista korostettiin monien perään-kuuluttaessa rahaston globaalia luonnetta. Nigeriin suunniteltu sotilaallinen kumppanuusoperaatio sai laa-jaa kannatusta. Ministerit toivottivat tervetulleeksi komission ja EUH:n puolustuspaketin ja sen sisältämät suunnitelmat parantaa sotilaallista liikkuvuutta ja kyberpuolustusta.

<u>Suorituskyvyt ja operatiiviset realiteetit</u>

KE/VPJ **Borrell** totesi, että strategisessa kompassissa on sitouduttu vuosittaiseen ministeritason suorituskykykeskusteluun. EU:ssa on selkeitä puutteita strategisissa suorituskyvyissä. Viimeisten vuosien aikana on otettu käyttöön useita puolustusaloitteita kollektiivisen yhteistyön vahvistamiseksi, ml. tänä vuonna laadittu puolustusinvestointipuuteanalyysi sekä yhteishankintamekanismi. CARD-raportin lopputulokset ovat selkeät: puolustusmenot ovat kasvaneet 7 %, mutta puolustusyhteistyöhön on suunnattu vain 18 % vuonna 2021. Yhteisesti asetettu tavoite on 35 %. Nyt on vastattava eurokriisin aikana tehtyihin leikkauksiin puolustusmenoissa. Kokonaisuus toimii vain, jos EU:n puolustusaloitteet ajetaan kansallisiin suunnitelmiin. Kaikki EU-työkalut ja EU:ssa kehitetyt suorituskyvyt ovat käytettävissä kansallisesti, Natossa tai missä jäsenmaat haluavatkaan.

Komissaari **Breton** korosti, että yhteishankinnat ovat asian ytimessä. On luotu kokonaiskuvaa teollisuudelle kohdistuvasta kysynnästä. Väline Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteishankintojen avulla (EDIRPA) ei rajoita jäsenmaiden päätösvaltaa hankkia mitä, mistä ja milloin haluavat. EDIRPA:n 500 miljoonan rahoitus on hyvä alku, mutta ei kokonaisratkaisu. EDIRPA tukee eurooppalaisen vaihtoehdon etsimistä. Euroopan puolustusrahasto tukee pitkänaikavälin tavoitteita. Tulee keskittyä yhteisiin prioriteetteihin ja strategisiin suorituskykyihin. Innovaatiot ovat kriittinen osa kokonaisuutta.

Jäsenmaiden keskustelussa korostettiin yleisesti toimia Euroopan puolustusteollisen pohjan vahvistamiseksi. Monessa puheenvuorossa korostuivat lyhyen aikavälin tarpeet varastojen täydentämiseksi sekä pitkän aikavälin kehitys tulevaisuuden suorituskykyjen kehittämiseksi.

Lounaskeskustelu Naton pääsihteerin ja Ukrainan puolustusministerin kanssa Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan

Työistuntojen lisäksi ministerit kävivät lounaskeskustelun Naton pääsihteeri Stoltenbergin ja Ukrainan puolustusministeri Reznikovin kanssa Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan ja sodan laajemmista globaaleista vaikutuksista.

Euroopan puolustusviraston johtokunnan kokous puolustusministerikokoonpanossa

EU:n puolustusministerit kokoontuivat Euroopan puolustusviraston (EDA) johtokunnan kokoukseen ministerikokoonpanossa 15.11.2022. Kokouksessa hyväksyttiin EDA:n vuoden 2023 budjetti ja kolmivuotissuunnitelma 2023-2025 (Three-Year Planning Framework, 3YPF). Ministerit keskustelivat vuoden 2022 puolustuksen koordinoitu vuosittainen tarkastelu -raportista (Coordinated Annual Review on Defence Report, CARD). Kokouksen puheenjohtajana toimi korkea edustaja Joseph Borrell. Suomea kokouksessa edusti COPS-suurlähettiläs Juha Ottman.

EDA:n vuoden 2023 budjetti ja kolmivuotissuunnitelma 2023-2025 hyväksyttiin. Pj KE korosti, että budjetin korotus on merkittävä ja sen rahoittaminen merkki sitoutumisesta Euroopan puolustamiseen ennen kaikkea puolustukseen liittyvien innovaatioiden ja projektinhallinnan näkökulmasta.

Puolustuksen koordinoitu vuosittainen tarkastelu-raportti (CARD)

Korkea edustaja kävi läpi CARD-raportin pääkohdat ja korosti, että ensimmäisen CARD-raportin julkaisun aikana vuonna 2020 lähestymisnäkökulma puolustukseen oli hyvin erilainen. CARD 2022-raportissa todetaan, että Ukrainan sota on muuttanut dramaattisesti Euroopan turvallisuustilannetta.

Jäsenmaiden puolustusmenot ovat kasvaneet. Parhaimmillaan tämä johtaa uusiin suorituskykyihin liittyviin yhteistyömahdollisuuksiin. Haasteena kuitenkin on, että jäsenmaat suosivat hankinnoissaan nopeasti saatavilla olevaa puolustusmateriaalia, jota hankitaan yksittäispäätöksillä. CARD-raportin mukaan yhteishankinnat muodostavat alle 20% Euroopan puolustusmenoista, eli tilaa asian parantamiseen on. Vuoteen 2025 mennessä puolustusmenoissa on päästy finanssikriisin 2008 edeltäneisiin lukuihin ja puolustukseen vuosien aikana kohdistunut sijoitusvaje on korjattu. Puolustuksessa voidaan keskittyä sen jälkeen tulevaisuuteen ja sen haasteiden voittamiseen (winning the future).

Puolustussuunnittelu tehdään edelleen pääosin puhtaan kansallisesti ja eristyksissä muista jäsenmaista, EU:n puolustusaloitteita huomioimatta. Ukrainan sodasta opitut asiat tulee ottaa huomioon tulevaisuudessa ja suorituskykysuunnitelmia tulee uudistaa myös tämän pohjalta.

Puolustusyhteistyö koetaan jäsenmaissa usein haastavana. Suunnitelmissaan jäsenmaat saattavat asettaa etusijalle kansallisia ratkaisuja ja EU:n ulkopuolisia materiaalihankintoja. Suurimmat haasteet yhteistyölle tulevat monimutkaisen lainsäädännön luomista esteistä, aikataulurajoitteista sekä budjetin ja henkilöstön riittämättömyydestä. Viimeisimmässä CARD-raportissa tunnistettiin yhteisprojekteja, kuten Euroopan korvettihanke. KE mukaan nyt on hyvä hetki tarttua näihin konkreettisiin ehdotuksiin, jotta EU:sta voidaan tehdä konkreettinen turvallisuustoimija.

EDA:n toimitusjohtaja **Jiri Šedivýn** mukaan EDA keskustelee jäsenmaiden kanssa puolustussuunnittelun osalta yhteisestä suorituskykyjen tilasta perustuen uudistettuun suorituskykyjen kehityssuunnitelmaan (CDP). Suunnitelma auttaa jäsenmaita suunnittelemaan tulevaisuuden suorituskykyjä, identifioi-

maan parhaita toimintatapoja sekä lisäämään tehokkuutta ja yhtenevyyttä. Konkreettisina yhteistyömahdollisuuksina Šedivý mainitsi Euroopan korvettihankkeen, jossa EDA auttaa projektin harmonisoinnissa, MICNET (the Military Computer Emergency Response Team Operational Network)-projektin, jonka osallistumisen 11 jäsenmaata allekirjoitti johtokuntaa edeltävässä tilaisuudessa, sekä sotilaallisen liikkuvuuden hankkeen, jolla pyritään auttamaan joukkoja liikkumaan yli rajojen.

Tämän lisäksi Šedivý antoi tilannepäivityksen EDA:n ja Yhdysvaltojen hallinnollisen järjestelyn (Administrative Arrangement, AA) etenemisestä. Neuvotteluja on käyty kolme kierrosta ja USA vientivalvontaan liittyviä asioita edistetty ja yhteistyömahdollisuuksia tunnistettu. EDA kiittää jäsenmaiden antamasta tuesta prosessin aikana ja seuraava sopimusluonnos tulee jäsenmaiden käsittelyyn pian.

EUMS (EU Military Staff) kiitti EDA:aa tehdystä työstä ja alleviivasi yhteisiä suorituskykyjen kehittämisen prioriteetteja, jotka mahdollistavat paremman yhteistyön. CARD-raportin suositukset otetaan tässä huomioon.

Raporttiin liittyen KE toivoi, että ministerit antaisivat ohjausta kolmeen kysymykseen: 1) Miten parhaiten hyödyntää kasvavat puolustusbudjetit ja niiden tuoma mahdollisuus 2) Miten CDP ja CARD voidaan huomioida paremmin puolustussuunnittelussa sekä 3) miten voimme lisätä puolustusyhteistyötä.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa kiitettiin EDA:aa CARD-raportin eteen tehdystä työstä, tuettiin EDA:n budjetin kasvattamista ja korostettiin tarvetta hyödyntää CARD:n suosituksia. EDA:n toimintaa Yhdysvaltojen kanssa tehtävän hallinnollisen järjestelyn suhteen kehuttiin. Raportin suositusten linkitys kansalliseen puolustussuunnitteluun sekä muihin EU puolustuspuolen aloitteisiin kuten pysyvä rakenteellinen yhteistyö (PRY) ja etenkin sotilaallisten suorituskykyjen kehittämissuunnitelma (CDP) nähtiin tärkeänä. Osa jäsenmaista piti tärkeänä EDA:n roolia yhteishankintojen koordinoijana. Hankintojen suhteen tuettiin eurooppalaisen teollisuuspohjan vahvistamista ja joidenkin jäsenmaiden puheenvuoroissa korostui PK-yritysten asema osana teollisuuspohjaa. Useat jäsenmaat korostivat Naton kanssa tehtävän yhteistyön ja keskinäisen täydentävyyden merkitystä.

KE Borrell kiitti lopuksi jäsenmaita aktiivisesta keskustelusta ja toivoi jäsenmaiden kiinnittävän huomiota siihen, että EDA ei ole kovin tunnettu toimielin. EDA on nimenomaan puolustusministereiden virasto ja sitä kannattaa hyödyntää täysimittaisesti jäsenmaiden laittaessa lisää rahaa puolustukseensa.

Suomen edustajat
Puolustusministeri Kaikkonen ja virkamiesvaltuuskunta.

Asiakirjat
Napsauta tähän ja kirjoita keskeisimpien kokouksessa käsiteltyjen asiakirjojen asiakirjanumerot ja tarvittaessa nimet

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite